

ВКСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ	
регистрационен индекс	Дата
ВСС - ВКЧЗ	03-06-2022

Български институт за правни инициативи
Ул. Г.С. Раковски 132А, ет. 3, София 1000
България
Тел. +359 2 980 80 84
www.bili-bg.org
office@bili-bg.org

Изх. №: ИПСН- 234/030622

ДО

СЪДИЙСКА КОЛЕГИЯ НА

ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

ВЪПРОСИ

Към кандидатите за членове на Съдийската колегия на ВСС от квотата на съдиите – Антоанета Василева Аргирова, Атанас Стоилов Атанасов, Васил Маринов Петков, Владимир Григоров Вълков, Даниела Божидарова Александрова, Дора Димитрова Михайлова, Иван Георгиев Калибацев, Йордан Минков Дамаскинов, Красимир Димитров Лесенски, Любомир Симеонов Нинов, Мария Кирилова Терзийска, Миглена Тенева Тянкова, Младен Петров Димитров, Татяна Борисова Жилова, Явор Иванов Колев на основание чл. 19, ал. 1 от Правилата за провеждане на избори на членове на Висшия съдебен съвет от съдиите, прокурорите и следователите (Приети с решение на пленума на Висшия съдебен съвет по протокол № 7/17.02.2022 г.):

ВЪПРОСИ КЪМ ВСИЧКИ КАНДИДАТИ:

1. На какво, според Вас, мислите, че се дължи фактът, че сред номинираните кандидати за членове на СК на ВСС няма съдии от ВКС и ВАС?
2. Една от изключително значимите функции на Съдийска колегия е избирането на административни ръководители. Понастоящем единствените критерии при провеждане на тези процедури, към които членовете на колегията са изрично задължени да се

придържат, се съдържат в разпоредбите на чл. 194б от ЗСВ във връзка с чл. 59, ал. 1 от Наредба № 1 от 9 февруари 2017 г. за конкурсите за магистрати и за избор на ~~административни ръководители в органите на съдебната власт и са – професионална~~ подготовка, управленска компетентност и нравствени качества. Смятате ли, че ВСС трябва да приеме допълнителни и по-подробни критерии, по които да се преценяват кандидатите в тези процедури?

3. Настоящият състав на ВСС стана известен с противоречивата си практика по отношение на избора на магистрати на лидерските позиции в системата, което може да се тълкува дори и като уронване престижа, доверието и авторитета на съдебната власт от самия ВСС. Споделяте ли това мнение? Вие лично какво бихте предприели, за да започнете да градите усещане сред съдиите, а и сред обществеността, че само най-почетените и компетентни Ваши колеги ще бъдат избирани да управляват отделните органи на съдебната система?
4. Какво е Вашето мнение за възможността да бъдат отзовавани избрани за членове на ВСС от Общите събрания на съдии, прокурори и следователи?
5. В обществото трайно битува мнението, че работата на ВСС е непрозрачна въпреки публичността на заседанията на отделните колегии и на пленума. Какво според Вас е довело до това мнение и с какви мерки то може да бъде коригирано?
6. Ако в момента сте член на ВСС, какво би било Вашето гласуване по основанията за освобождаване от длъжност на главния прокурор, представени от министрите Йорданова и Стоилов, които са публично достъпни?
7. Какво е мнението Ви за създаването на критерий, според който влизането в системата на съдебната власт да бъде обусловено от натрупан преди това юридически опит/практика – примерно 5 години?
8. Считате ли, че към настоящия момент има необходимост от конституционни изменения в частта за съдебната власт?
9. Една от широко дискутираните теми в съдийските среди е тази за възнагражденията и начина на определянето им. Какво е Вашето мнение по въпроса - смятате ли, че разликата във възнагражденията между инстанциите е прекомерна? Необходимо ли е законово закрепване на критериите за определяне на възнагражденията на всички нива в системата, а не само на т.нар. „трима големи“
10. По какъв начин елементи от концепцията за общността съд могат да бъдат въведени в българската правосъдна система, според Вас?

ВЪПРОСИ КЪМ СЪДИЯ АНТОАНЕТА ВАСИЛЕВА АРГИРОВА:

11. В концепцията си, на стр. 11 посочвате, че промяната на съдебната карта изисква цялостно изменение на административно-териториалното устройство на страната.

Все пак, ако такова не бъде направено, как би трябвало да изглежда промяната на съдебната карта при настоящето административно-териториалното устройство?

12. В концепцията си посочвате, че е необходима ревизия на дейността на предходните два състава на ВСС, чиято цел е да „... изясни причините за пропуските в работата и да се предприемат действия по отстраняване на зависимостите в работата, провокирани от професионалното ръководство на прокуратурата“. По каква методология смятате, че може да се извърши тази ревизия и какви резултати очаквате от нея? Може ли да посочите факти в подкрепа на залегналото в цитата твърдение за зависимости на членове на ВСС от ръководството на прокуратурата? Кой следва да извърши една такава ревизия?

ВЪПРОСИ КЪМ СЪДИЯ АТАНАС СТОИЛОВ АТАНАСОВ:

13. В концепцията си обръщате значително внимание на възникналите около командироването проблеми, като предлагате и потенциални нормативни решения, които обаче биха могли да бъдат реализирани единствено от законодателя, поради което и Вие смятате, че ВСС трябва да участва активно в този дебат. Как виждате участието на гражданския сектор в дебата за командироването и бихте ли си сътрудничили с неправителствени организации, които работят в правосъдната сфера, за постигане на необходимите законови изменения на ЗСВ?
14. Когато обсъждате електронното правосъдие и съдебната карта, наблягате на необходимостта от изготвяне на анализи и провеждане на работни групи за събиране на мнения от заинтересованите от предстоящите промени страни. Смятате ли, че настоящият състав на СК на ВСС и ВСС като цяло е вземал решенията си по такива въпроси, стъпвайки на достатъчно пълен и професионален анализ, или точно обратното – в отсъствието на такъв?
15. Колко време приблизително би отнела промяната на съдебната карта, според Вас?

ВЪПРОСИ КЪМ СЪДИЯ ВАСИЛ МАРИНОВ ПЕТКОВ:

16. На стр. 7 от концепцията си заявявате, че смятате, че ВСС може „... при единомислие да опита да инициира законодателни действия за осъвременяване на материалните закони и изчистване на процеса от никому ненужния формализъм“. След като законът не дава право на законодателна инициатива на ВСС, не смятате ли, че един такъв опит за инициирането им, би могъл да се тълкува

като противоречащ на принципа за разделение на властите от страна на кадровия орган на съдебната власт?

- ~~17. На стр. 4 от концепцията си казвате, че за премиите освен натовареността за съответното ниво, е необходимо да се изчислява и индивидуален корекционен коефициент, който да отразява съотношението между натовареността му и средната натовареност за съответното ниво. Натовареността на съдиите се намалява по конкретни причини – поемане на административни задължения и др. Обсъждали ли сте тази идея с Ваши колеги? Как се възприема?~~

ВЪПРОСИ КЪМ СЪДИЯ ВЛАДИМИР ГРИГОРОВ ВЪЛКОВ:

18. В концепцията си казвате, че смятате за грешка възстановените помощни атестационни комисии (ПАК). В аргументите Ви има смисъл, но не смятате ли, че ПАК могат да дадат допълнителна информация относно атестирания съдия, която може да е убягнала или да не е достъпна за КАК. Както и сам казвате, не е възможно да се постигне унификация. По отношение на атестирането тя дори не следва да се постига и в тази връзка е и ролята на ПАК-те.
19. В частта за натовареност от Вашата концепция говорите за *„Периодична преоценка за адекватността на определените времеви стойности на процесуални действия, чиято меродавност обединява мнозинството съдии.“* Как си представяте технологията на една такава оценка – от ВСС ли да се прави, на какъв период от време, какви да са критериите за определяне на времевите стойности конкретните процесуални действия?
20. В края на концепцията си говорите за повишаване на правосъзнанието. В момента гражданското образование е задължително само за учениците, които завършват средното си образование /последните класове/. Смятате ли, че то трябва да стане задължителен предмет и за учениците от основните и средните класове?

ВЪПРОСИ КЪМ ДАНИЕЛА БОЖИДАРОВА АЛЕКСАНДРОВА:

21. На стр. 11 от концепцията си казвате, че за предотвратяване на струпването на голям брой дела в най-големите съдилища се изискват законови промени. Можете ли да конкретизирате какви са необходимите нормативни изменения, за които говорите?
22. На стр. 12-13 отбелязвате, че е необходимо да се вземат мерки за оптимизирането на съдебната администрация и посочвате като такава обучението за повишаване на квалификацията на съдебните служители. Какви други мерки би могъл да предприеме следващия ВСС за оптимизиране на съдебната администрация?

ВЪПРОСИ КЪМ ДОРА ДИМИТРОВА МИХАЙЛОВА:

23. В частта, в която засягате темата за промяната на съдебната карта, обръщате внимание на значението на районните съдилища за малките населени места и общностите им, като отбелязвате, че дебатът не може да остане строго професионален, а трябва да включва и обсъждане на социалните ефекти за гражданите от реформата. Според Вас, при реформирането на съдебната карта, какъв е балансът, който трябва да се търси, между интересите на съдебната система, която се стреми към оптимизация, и тези на гражданите, които се нуждаят от достъпно правосъдие?
24. Отбелязвате, че част от усилията за поддържане на среда, в която съдиите правораздават независимо, се свежда до способността да бъдат идентифицирани рисковете от влияние. Как оценявате предприетите мерки от настоящия ВСС за борба срещу корупцията в съдебната система и, според Вас, трябва ли следващият състав на ВСС да изработи и въведе методики за идентифициране и превенция на опитите за оказване на влияние върху магистратите?

ВЪПРОСИ КЪМ ИВАН ГЕОРГИЕВ КАЛИБАЦЕВ:

25. В концепцията си говорите за „нова виртуална среда“, която сте изградили. Какво представлява и как функционира?
26. Как си представяте възстановяването на доверието на магистратите във ВСС? Може ли да дадете пример за конкретни действия, мерки?
27. Предлагате провеждане на конкурси по райони - това няма ли да блокира/ограничи мобилността на магистратите от една страна и от друга, да доведе до „затварянето“ на конкурсите само за определен район?
28. В концепцията си казвате, че трябва да се направи анализ с цел приемане на норми за натовареност и на съдебните служители. Какви според Вас трябва да са водещите критерии при определяне на тези норми – времето, определените действия, които съдебните служители извършват, инстанцията, в която работят или нещо друго?

ВЪПРОСИ КЪМ СЪДИЯ ЙОРДАН МИНКОВ ДАМАСКИНОВ:

29. На стр. 8 от концепцията си казвате, че няма пречка да се командироваат съдии не за определен срок, а за определен брой дела. По какъв начин смятате и въз основа на какви критерии трябва да бъде определен този брой дела?

30. На стр. 10 заявявате, че за следващия ВСС остава да анализира заключенията на ЕСПЧ по делото на съдия Мирослава Тодорова и да набележи мерки за недопускането в бъдеще на подобни случаи на *„откровено паралегални дисциплинарни производства“*. Какво е мнението Ви като съдия на този етап (т.е. преди изготвянето на проучване) какви са подходящите мерки за изменение на процедурите за дисциплинарни производства срещу магистрати, които биха превантирали използването им за натиск срещу магистрати?

31. В концепцията си говорите за възнагражденията на магистратите и бюджета на съдебната власт. Маркирате редица проблемни елементи. Смятате ли, че реалното въвеждане на програмно бюджетиране в съдебната власт би било решение на проблемите и би повишило увереността на Министерството на финансите и на народните представители в обосноваването на поисканите в повече средства за съдебната система?

ВЪПРОСИ КЪМ СЪДИЯ КРАСИМИР ДИМИТРОВ ЛЕСЕНСКИ:

32. На стр. 5 заявявате, че ВСС трябва да въведе високи етични стандарти за провеждането на диалога по време на заседанията си. Според Вас трябва ли ВСС да приеме нещо като собствен Етичен кодекс, в който да има предвидени включително и някакви санкции ако се стигне до нарушаване на тези стандарти?

33. Обръщате внимание и на зачитане волята/решенията на ОС на съдиите. Смятате ли, че в ЗСВ трябва да се направят изменения, които да зададат по-висока степен на задължителност на решенията на ОС? Това важи с особена сила и по отношение провеждането на ОС във връзка с избор на административен ръководител на даден съд.

34. В концепцията си говорите за възможността да се командироваат съдебни помощници като мярка за справяне с натовареността. В този контекст смятате ли, че принципно трябва да се разширят отговорностите на съдебните помощници? И смятате ли, че ВСС трябва да играе по-активна роля, когато става въпрос за инициране на законодателни промени, свързани със съдебната власт?

ВЪПРОСИ КЪМ СЪДИЯ ЛЮБОМИР СИМЕОНОВ НИНОВ:

35. На стр. 3 от концепцията си казвате, че са необходими програми за работа с подрастващите, така че те да се възпитават в уважение към съдебната система, като такива трябва да се въведат и в правните факултети. Такива програми в училищата се нуждаят от одобрението на МОН, а в юридическите факултети – от това на деканските им ръководства, поради автономията на университетите. Какви стъпки

смятате да предприемете, за да получите съгласието на МОН и на деканските ръководства за въвеждането на такива програми?

- ~~36. Повечето от промените, които Вие смятате за необходими по отношение на съдебната карта и на атестирането и конкурсите, предполагат законови изменения. В случай, че такива не бъдат приети от Народното събрание, какви мерки, в рамките на правомощията си на член на ВСС, ако бъде избран за такъв, ще предприемете за разрешаване на проблемите в тези области?~~

ВЪПРОСИ КЪМ СЪДИЯ МАРИЯ КИРИЛОВА ТЕРЗИЙСКА:

37. На стр. 8 от концепцията си посочвате, че възможността за членове на КАК да бъдат избирани и първоинстанционни съдии, от една страна, е израз на равнопоставеността на магистратите, а от друга – източник на недоволство на съдиите от по-горни инстанции, породено от извършването на атестирането им от по-ниско поставени съдии. Каква е Вашата лична позиция по темата – трябва ли да остане тази възможност или е необходима промяна и в каква посока?
38. Говорите за уеднаквяване на системите за отчитане на натовареността. Концептуален ли е въпросът или се отнася само да механично обединяване на информацията подавана от СИНС и ЕИСС?
39. На стр. 22 завършвате с това, че концепцията Ви не е изчерпателна, особено по въпроси като взаимоотношенията на ВСС с другите държавни власти, гражданското общество и медиите. Можете ли с няколко изречения да споделите какво според Вас трябва да е общуването на ВСС с организации на гражданското общество – смятате ли, че има теми, по които съвместната им работа би била от полза за съдебната система и обратно – такива, които според Вас не са подходящи за участие на НПО?

ВЪПРОСИ КЪМ СЪДИЯ МИГЛЕНА ТЕНЕВА ТЯНКОВА:

40. На стр. 3 от личната си мотивация казвате, че редица решения на ВСС са показали неразбиране на пряката правораздавателна работа по места и са породили напрежение между съдиите. Можете ли да посочите такива примери? На какво според Вас се дължи неразбирането от страна на членовете на ВСС, които са магистрати, на проблемите, с които се сблъскват колегите им?
41. На стр. 6 от концепцията отбелязвате, че е необходим диалог между ВСС и неправителствените организации. По кои теми от значение за съдебната власт според Вас е необходим такъв?

42. На стр. 7 заявявате, че на съдиите трябва да се осигури възможност да изразяват мнението си пред ВСС. Какъв механизъм според Вас трябва да изработи Съдийска колегия, за да се реализира тази идея?
43. На стр. 13-14 от концепцията си отбелязвате, че въведената през 2021 г. категоризация на съдилищата съобразно натовареността трябва да бъде премахната, като според Вас е необходим нов подход при определяне на степента на натовареност на всеки съд, който да се гради на обективни и предвидими критерии? Можете ли дадете примери за такива критерии, които Вие считате, че са по-правилни за измерване на натовареността от настоящите?

ВЪПРОСИ КЪМ СЪДИЯ МЛАДЕН ПЕТРОВ ДИМИТРОВ:

44. В концепцията си не адресирате въпроса за дисциплинарната отговорност, за разлика от значителна част от останалите кандидати, които смятат, че е необходимо да се вземат мерки, за да не се използва тя за натиск върху съдии, като за пример се дава случаят на съдия Мирослава Тодорова. Какво е Вашето мнение по този въпрос – следва ли да има промяна /например приемане на определени стандарти/ при осъществяването на дисциплинарната отговорност на съдиите, така че да се избегне злоупотребяването с нея и ако да, то в какво трябва да се състои тя?

ВЪПРОСИ КЪМ ТАТЯНА БОРИСОВА ЖИЛОВА:

45. На стр. 10 от концепцията си казвате, че „... ако се създаде ефективна система за атестиране, кариерното развитие на съдиите може да се основе изцяло на оценката на дейността им, като се отчитат обективно техните качества, опит, потенциал за развитие, нравствен интегритет“. Значи ли това, че според Вас трябва да се премахнат конкурсите за повишаване?
46. На стр. 14 от концепцията си казвате, че „... ВСС трябва да разработи методика и критерии за справедливо поощряване на съдиите, без да се превръща това в компенсация за натовареността“. Кои критерии смятате за справедливи и намирате ли за необходимо натовареността да бъде изрично изключена при определяне на поощренията?
47. На стр. 22 от концепцията си казвате, че бъдещият състав на ВСС трябва да преосмисли взаимодействието си с ИВСС, като постави ясни и точни изисквания към работата на инспекторите и я изпълни наистина със съдържание. Какви дейности, според Вас, трябва да изисква ВСС от инспекторите в ИВСС да извършват ?

ВЪПРОСИ КЪМ СЪДИЯ ЯВОР ИВАНОВ КОЛЕВ:

48. На стр. 8 и 9 от концепцията си описвате неуспеха на ВСС до момента да въведе програмен бюджет, като идентифицирате и част от причините за него. Смятате ли, ~~че следващият състав на ВСС би могъл да преодолее трудностите и реално да започне да изготвя програмни бюджети на съдебната власт?~~
49. На стр. 14 казвате, че е необходимо да бъде дефинирано взаимодействието между съдебната власт и законодателната и изпълнителната власт, както и между съдебната власт и неправителствените и съсловните организации. Каква е Вашата визия за тези взаимоотношения и как оценявате съществуващите законодателни и нормативни разпоредби за тях?

С уважение,

Биляна Гяурова-Вегертседер

Директор

Български институт за правни
инициативи

ОТГОВОРИ

на въпросите на Български институт за правни инициативи

от ВАСИЛ МАРИНОВ ПЕТКОВ

Отговор на Въпрос № 1:

Не мога да отговоря защо съдите от ВКС и ВАС не номинираха кандидати за членове на ВСС. Макар и председателите на тези съдилища да участват в съвета по право, би било добре и други върховни съдии, предвид техния опит и авторитет, да са членове на ВСС.

Отговор на Въпрос № 2:

Споделям мнението, че една от значимите функции на СК на ВСС е избор на административни ръководители. Считаю, че сред критериите посочени в разпоредбите на чл. 194б от ЗСВ и чл. 59, ал. 1 от Наредба № 1 от 9 февруари 2017 г. на ВСС за конкурсите за магистрати и за избор на административни ръководители в органите на съдебната власт, може да се включи и Становище за кандидата от общото събрание на съответния съд, от изслушването по чл. 194а, ал. 7 от ЗСВ.

Отговор на Въпрос № 3:

Недопустимо е да има противоречива практика при избора на магистрати на лидерски позиции. В концепцията си съм посочил, че ролята на СК на ВСС е да избира председател, като преценява обективно кандидатите по критерии почтеност, независимост, отлична квалификация, диалогичност и високо чувство за отговорност. При избора на административен ръководител, следва да се съобразява и становището на общото събрание на съдиите от съответния съд. СК на ВСС трябва винаги да мотивира ясно своя избор или причините да не бъде избран кандидат.

Отговор на Въпрос № 4:

Подкрепям идеята да се предвиди възможност за отзоваване на избрани за членове на ВСС от Общите събрания на съдии, прокурори и следователи.

Отговор на Въпрос № 5:

Безспорно публично известни трябва да стават всички мотиви за решенията на ВСС. В тази връзка в концепцията си съм посочил, че съветът

следва да постави на качествено ново ниво публичните връзки, с цел повишаване на доверието и авторитета на съдебната власт.

Отговор на Въпрос № 6:

Считам, че отговор на този въпрос, в качеството ми на кандидат за член на ВСС, чийто бъдещ състав има вероятност да решава, по исканията на министрите Йорданова и Стоилов, за освобождаване на главния прокурор, би дало основания за неучастие в гласуване, поради предварително изразена позиция.

Отговор на Въпрос № 7:

В страните от Европейския съюз съществуват различни изисквания за постъпване в съдебната система. За България, в чл. 164, ал. 1 от ЗСВ е предвидено изискване за съдия в районен съд и прокурор в районна прокуратура да се назначава лице, което има най-малко три години стаж. Считам този стаж за достатъчен.

Отговор на Въпрос № 8:

Считам, че могат да се обсъдят конституционни изменения, за промяна на разписаното сега съотношение в СК (шестима членове, избрани пряко от съдиите, и шестима членове, избрани от Народното събрание), както и за изискването за мнозинство две трети от народните представители за избор на членове на съвета от квотата на парламента. Според мен добра идея е и да се предвиди механизъм за квотно подновяване на състава на ВСС, по модел на Конституционния съд.

Отговор на Въпрос № 9:

В концепцията съм посочил, че много европейски структури вече са давали препоръки за залагане на ясни и обективни стандарти при определяне на заплащането, като гаранция за независимост на магистратите. Затова според мен е необходимо да се предвиди механизъм за законово определянето на възнаграждения на всички магистрати, а не само на посочените в чл. 218, ал. 1 и 2 от ЗСВ. Действително разликата във възнагражденията на различните нива е твърде голяма и ВСС следва да предприема мерки за намаляването ѝ.

Отговор на Въпрос № 10:

Не мога да преценя какви точно елементи от концепцията за общността съд се имат предвид, да бъдат въведени в българската правосъдна система.

Отговор на Въпрос № 16:

Не считам, че повдигане на дебат от ВСС за необходимост от законодателни промени, е намеса в законодателната процедура. В Магна харта на съдиите е посочено, че съдебната система „участва при вземането на всички решения, които засягат упражняването на правораздавателните

функции (организацията на съдилищата, процедурите и други законови актове)”, както и че Съветът на съдебната система е „натоварен с широки компетенции по всички въпроси относно статута, организацията, функционирането и престижа на съдебните институции”. В концепцията съм посочил, че макар да няма право на законодателна инициатива, ВСС съгласно чл. 30, ал. 2, т. 13 от ЗСВ, следва да проявява активност за усъвършенстване на законодателството, като изразител на вижданията на съдебната власт по въпросите касаещи нейното функциониране, за да може при законодателната дейност, да се чува мнението на действащите съдии, прокурори, следователи и съдебни служители. Именно тук е ролята на ВСС да обобщава становищата и да ги представя пред тези, които имат право на законодателна инициатива – Министерски съвет и депутатите.

Отговор на Въпрос № 17:

При действащата законова регламентация допълнителното възнаграждение на съдия, прокурор или следовател се определя от ВСС въз основа на степента на натовареност на съответния орган на съдебната власт. Едва ли обаче има съмнение, че най-логично и честно е допълнителното възнаграждение действително ще бъде бонус, който да отчита персоналните усилия на отделния съдия, а не общата статистика за съответния съд – становище и на голяма част от колегите. Действително такъв модел може да се реализира след уеднаквяване на механизмите за изчисляване на натовареността, с отчитане на всички дейности извършвани от съдиите. В концепцията си съм посочил, че правилата за определяне и изплащане на допълнителните възнаграждения на съдиите, следва да са напълно еднакви за съдилища в Република България, като стъпват върху еднакви обективни критерии. Тук ще отбележа, че възприетия за 2022 г. различен подход за отчитане на натовареността – за една група съдилища по модула на ЕИСС, а за друга по СИНС, на практика ще доведе до двоен стандарт за определяне на допълнителното възнаграждение.

16.06.2022 г.

ВАСИЛ ПЕТКОВ